

Landsnet hf.
Gylfaflöt 9
112 Reykjavík

UMHVERFISSTOFNUN

Reykjavík 10. janúar 2017
UST201701-013/B.S.
10.05.04

Efni: Mat á umhverfisáhrifum - kerfisáætlun 2016 – 2025. Umsögn

Við er til bréfs Verkfræðistofunnar VSÓ dags. 3. janúar sl. þar sem óskað er fyrir hönd Landsnets umsagnar Umhverfisstofnunar um mat á umhverfisáhrifum kerfisáætlunar 2016 – 2025.

Kerfisáætlun er tvískipt annars vegar kerfisáætlun til 10 ára og hins vegar framkvæmdaáætlun til næstu þriggja ára. Umhverfisstofnun telur að gera eigi grein fyrir hvort mannvirkjagerð á framkvæmdaáætlun geti haft áhrif á útfærslur framkvæmda á langtímaáætlun og ef svo er hvernig þessum áhrifum sé háttað, þ.e. aukar nýjar framkvæmdir möguleikann á því að frekar verði ráðist verði í uppbyggingu samkvæmt einum aðalvalkosti kerfisáætlunar frekar en öðrum, eða verða báðir möguleikar fyrir hendi á sambærilegan hátt t.d. að lokinni fyrirhugaðri lagningu háspennulínu frá Hólasandi til Akureyrar?

Umhverfisstofnun telur mjög jákvætt að í umræddri kerfisáætlun eru jarðstrengslausrir skoðaðar á fleiri stöðum en gert hefur verið til þessa.

Enn eru tveir aðalvalkostir varðandi styrkingu á meginflutningskerfisins sem fela í sér annað hvort tengingu yfir hálendið eða uppbyggingu á nýjum byggðalínuhring. Umhverfisstofnun telur mjög jákvætt að nú er fjallað um mögulegar jarðstrengslausrir á tengingu yfir hálendið sem m.a. felst í lagningu jarðstrengs milli byggða.

Umhverfisstofnun telur að þegar fjallað er um nýja tengipunkta t.d. í Ísafjarðardjúpi eigi að gera grein fyrir mögulegum tengingum frá tengipunkti að flutningskerfi og hvernig þeirri tengingu verði háttað, t.d. hvort jarðstrengir eða sæstrengir séu mögulegur valkostur þar sem línur liggja um firði.

Varðandi mögulegra áhrifa mismunandi valkosta á land og landnýtingu telur Umhverfisstofnun að líta eigi til þess hvort mannvirki takmarki hefðbundin not eða ekki og skerðing verði metin með tilliti til þess.

Umhverfisstofnun telur að áhrif mismunandi valkosta á jarðmyndanir séu vanmetin í matsskýrslu. Stofnunin telur að lagning jarðstrengja í föst jarðlög s.s. klappir og hraun geti haft umtalsverð og varanleg umhverfisáhrif í för með sér t.d. ef haft er í huga að mögulega eru lagðir tvöfaldir strengir sem fela í sér að breidd raskaðs svæðis getur orðið yfir 20 m breitt og nær síðan óslitið strenginn á enda. Umhverfisstofnun telur að jafnframt ætti að gera grein fyrir hvaða takmörkunum frágangur yfirborðs á strengleiðum sé háður, t.d. hvort ráðgert sé að fjarlægja steng að notkun lokinni og hvort slíkt takmarki t.d. endurheimt staðargróðurs s. s. mosa.

Umhverfisstofnun telur að í ljósi jákvæðrar afstöðu til stauralína sem lýst er í matsskýrslu háspennulínu frá Blöndu til Akureyrar og að sama skapi neikvæðrar afstöðu til stálgrindarmastra telur Umhverfisstofnun að Landsnet ætti að kanna hvort fólk sé á sama hátt jákvæðara varðandi röramöstur t.d. á sama svæði og núverandi SA-lína liggur um.

Varðandi möguleg áhrif háspennulína á upplifun ferðamanna telur Umhverfisstofnun að gera verði ráð fyrir að hegðun ferðamanna sé rökrétt (rational) og að þeir sjái í raun það sem fyrir augu ber en ekki huglæga ímynd eins og fram kemur á bls. 43. Að öðru leyti gæti orðið vonlítið að greina möguleg áhrif og raunhæfar mótvægisáðgerðir.

Varðandi samanburð aðalvalkosta varðandi styrkingu meginflutningskerfisins telur Umhverfisstofnun að í stað þess að tilgreina einungis fjölda svæða á náttúruninjaskrá sem viðkomandi valkostur liggur um ætti að gera grein fyrir mögulegum áhrifum á verndargildi viðkomandi svæða þar sem slíkar upplýsingar liggja fyrir og því gæti samanburður þessara valkosta verið nákvæmari en ella.

Umhverfisstofnun telur umfjöllun um mögulegar mótvægisáðgerðir góða að öðru leyti en því að mótvægisáðgerðir taka ekki til mótvægisáðgerða vegna lagningar jarðstrengja og notkun þeirra til að draga úr neikvæðum áhrifum háspennulína.

Umhverfisstofnun telur niðurstöðu umhverfismats kerfisáætlunar orka tvímælis þar sem áhrif eru metin út frá þeirri aukningu sem verður á helgunarsvæði megin flutningskerfisins frá því sem nú er „því land er auðlind og það land sem fer undir helgunarsvæði flutningskerfisins er frátekið til langs tíma“.

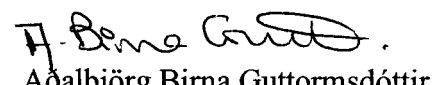
Umhverfisstofnun hefur hér að ofan bent á að gera þarf grein fyrir hvort helgunarsvæði háspennumannvirkja hindri eða komi í veg fyrir landnot. Í kerfisáætlun kemur fram að áhrifin eru mun minni þegar um landbúnaðarland er að ræða en íbúabyggð og því ætti að gera þennan greinarmun í niðurstöðum matsins. Umhverfisstofnun telur að á sama hátt ætti að skoða landnotkun sem felst í því að hlífa viðkomandi svæðum við mannvirkjagerð. Segja má að óbyggð víðerni teljist einnig til auðlinda vegna gildis þeirra til útivistar og sem hluti ímyndar landsins.

Einnig telur Umhverfisstofnun þá niðurstöðu hægna að 50 km langur jarðstrengur um miðhálandið hafi einungis neikvæð áhrif í för með sér m.t.t. ásýndar, landslagsheilda og –einkenna og óbyggðra víðerna. Umhverfisstofnun hefur áður bent á að þótt lagður verði 50 km langur jarðstrengur myndu háspennulínur að strengstæðinu og tengivirki við hvorn enda strengsins gjörbreyta núverandi ásýnd hálandisins þar sem þessi mannvirki væru sýnileg.

Umhverfisstofnun telur að lokum að við gerð næstu kerfisáætlunar ætti að skilgreina nánar mögulegar strengleiðir og mögulega lengd þessara strengja til að eyða óvissu og gera samanburð valkosta raunhæfari.

Virðingarfyllst

Björn Stefánsson
Sérfræðingur

Aðalbjörg Birna Guttormsdóttir
Teymisstjóri